

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-87-29>

УДК 631.1:005.21:004.9

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

FORMATION OF A SYSTEM OF INDICATORS FOR THE STRATEGIC DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES UNDER DIGITAL TRANSFORMATIONS

Волкова Неля Василівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва і права,
Полтавський державний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8374-1546>

Петренко Максим Андрійович

аспірант,
Полтавський державний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-5778-8720>

Volkova Nelya, Petrenko Maksym

Poltava State Agrarian University

Запропоновано авторську систему показників, яка об'єднує фінансову, ресурсну, виробничу, інноваційну, технологічно-цифрову, маркетингово-конкурентну, соціально-екологічну та управлінську складові. Особливістю запропонованого підходу є виокремлення технологічно-цифрової складової як самостійного елемента системи оцінювання та встановлення взаємозв'язку між групами показників і відповідними стратегічними результатами. Сформовано матрицю інформаційно-аналітичного забезпечення, яка передбачає використання даних державної статистичної, фінансової та управлінської звітності, а також сучасних цифрових джерел інформації. Запропонований підхід характеризується комплексністю та може бути використаний у процесі стратегічного аналізу, моніторингу діяльності аграрних підприємств і формування програм їх розвитку.

Ключові слова: цифровізація; індикатори розвитку; інформаційно-аналітичне забезпечення; інноваційна активність; конкурентоспроможність; сталий розвиток; ESG-підхід; управлінські рішення.

Improving the efficiency of agricultural enterprises and ensuring their long-term development require the enhancement of approaches to performance evaluation, taking into account current trends in digitalization, innovation-driven development, and the growing importance of sustainable development principles. The transformation of business processes, the introduction of digital technologies, increasing competition, and the growing impact of external risks necessitate the development of a comprehensive system of indicators capable of providing an information basis for managerial decision-making and monitoring the development of agricultural enterprises. The purpose of the study is to develop a system of indicators for the strategic development of agricultural enterprises under digital transformations and to determine its information and analytical support. The research employed methods of theoretical generalization, systematization, comparative analysis, structural and logical analysis, grouping, and the abstract-logical approach. The information base of the study included scientific works of domestic scholars, regulatory and methodological materials, and data from official state statistical observations. The generalization of scientific approaches to the formation of a system of indicators for the strategic development of agricultural enterprises made it possible to systematize the main components and indicators used to assess the performance of business entities. An original system of indicators is proposed, integrating financial, resource, production, innovation, technological and digital, marketing and competitive, socio-environmental, and managerial components. A distinctive feature of the proposed approach is the identification of the technological and digital component as an independent element of the assessment system and the establishment of relationships between groups of indicators and the corresponding strategic outcomes. A matrix of information and analytical support has been developed, which provides for the use of state statistical, financial, and managerial reporting data, as well as modern digital information sources.

Keywords: digitalization; development indicators; information and analytical support; innovation activity; competitiveness; sustainable development; ESG approach; managerial decisions.

Постановка проблеми. Діяльність аграрних підприємств характеризується високим рівнем залежності від змін зовнішнього середовища, посиленням конкурентної боротьби, поширенням цифрових технологій, необхідністю дотримання принципів сталого розвитку та підвищенням вимог до ефективності використання ресурсів. За таких умов особливого значення набуває забезпечення довгострокового розвитку суб'єктів господарювання, що потребує формування обґрунтованих стратегічних орієнтирів та постійного моніторингу результатів їх реалізації [1]. Ефективність стратегічного розвитку аграрних підприємств значною мірою визначається якістю інформаційного забезпечення та можливістю комплексного оцінювання результатів діяльності. Відсутність системного підходу до формування сукупності взаємопов'язаних показників ускладнює процес визначення доцільності обраних напрямів розвитку, своєчасного виявлення відхилень від поставлених цілей, оцінювання рівня адаптації підприємства до змін зовнішнього середовища та прийняття ефективних управлінських рішень [2]. Поширення цифрових трансформацій, активне впровадження інноваційних технологій, посилення ролі екологічних і соціальних аспектів діяльності, а також необхідність підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств зумовлюють потребу у формуванні комплексної системи показників, яка б дозволяла оцінювати результати функціонування підприємства за різними напрямками та забезпечувала інформаційну основу для оцінювання ефективності реалізації стратегій розвитку. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває питання формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств та визначення відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення в умовах цифрових трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження у сфері розвитку аграрних підприємств засвідчують посилення уваги до впливу цифрових трансформацій, інноваційної діяльності та принципів сталого розвитку на результативність функціонування агробізнесу. Зокрема, S. Lehenchuk та ін. досліджують вплив цифрової трансформації та науково-дослідної діяльності на фінансові результати аграрних компаній [3], а Y. Yuan та ін. розглядають цифрову трансформацію як чинник підвищення ефективності та забезпечення сталого функціонування аграрних підприємств [4]. Близький підхід представлений

у дослідженні S. He, де цифрова економіка аналізується у взаємозв'язку з інноваціями у сфері фінансування ланцюгів постачання та екологічним управлінням [5]. Окремий напрям досліджень пов'язаний із питаннями цифровізації сільського господарства та її впливу на досягнення цілей сталого розвитку. Q. Zhang та ін. оцінюють вплив цифровізації на розвиток сталого сільського господарства на основі регіональних даних [6], тоді як S. Wang та ін. узагальнюють досвід цифрової трансформації аграрного сектору та визначають ключові напрями її подальшого розвитку [7]. Стратегії цифровізації та забезпечення сталого розвитку агропродовольчих ланцюгів створення вартості розглядає I. Piot-Lepetit [8]. Значну увагу дослідники приділяють інноваційній складовій розвитку аграрних підприємств. L. Kucher та ін. аналізують розвиток інноваційної діяльності аграрних підприємств у контексті переходу до концепції Agribusiness 4.0, акцентуючи увагу на ролі технологічних та цифрових змін у забезпеченні конкурентоспроможності суб'єктів господарювання [9]. Проблематика сталого розвитку аграрного виробництва та системи відповідних індикаторів висвітлена у праці J. Konefal та ін., де проведено глобальне оцінювання ініціатив із забезпечення стійкості аграрного виробництва та систем показників, які використовуються для її оцінювання [10]. Окрему групу досліджень становлять праці, присвячені стратегічному розвитку підприємств у контексті цифрової трансформації економіки. O. Bolduieva та ін. розглядають особливості стратегічного розвитку підприємств в умовах цифровізації економіки [11], а D. Prykhodko та ін. досліджують розвиток цифрових екосистем підприємницьких структур та роль економічних і управлінських інструментів у забезпеченні їх ефективного функціонування [2]. Таким чином, результати сучасних досліджень свідчать про поступове зміщення акцентів від традиційних підходів до стратегічного управління аграрними підприємствами до концепцій, що ґрунтуються на цифровій трансформації, інноваційному розвитку, принципах сталого розвитку та формуванні цифрових екосистем.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наявні дослідження переважно зосереджені на окремих аспектах цифрової трансформації, інноваційної діяльності, фінансової результативності або сталого розвитку аграрних підприємств. Водночас недостатньо уваги приділено формуванню комплексної системи показників, яка

б поєднувала фінансові, ресурсні, виробничі, інноваційні, технологічно-цифрові, соціально-екологічні та управлінські складові стратегічного розвитку, а також враховувала можливості сучасних інформаційно-аналітичних систем. Потребує подальшого розвитку й питання формування інформаційної бази оцінювання стратегічного розвитку аграрних підприємств, що дозволило б забезпечити системний моніторинг результатів діяльності та підвищити обґрунтованість управлінських рішень в умовах цифрових трансформацій.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств в умовах цифрових трансформацій та розробка інформаційно-аналітичного забезпечення для оцінювання результативності їх розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення довгострокової конкурентоспроможності аграрних підприємств значною мірою залежить від здатності своєчасно оцінювати результати їх функціонування та визначати напрями подальшого розвитку [12]. У зв'язку з цим особливого значення набуває формування системи показників, яка дозволяє комплексно характеризувати стан підприємства, виявляти резерви підвищення ефективності його діяльності та забезпечувати інформаційну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [13]. Використання системи взаємопов'язаних показників сприяє об'єктивному оцінюванню внутрішніх можливостей підприємства, впливу зовнішнього середовища, рівня адаптивності до змін та потенціалу забезпечення стійкого економічного зростання.

Розвиток цифрових технологій, поширення концепції сталого розвитку та посилення впливу глобальних викликів зумовили необхідність перегляду традиційних підходів до оцінювання діяльності аграрних підприємств. Сучасні методичні підходи передбачають використання не лише фінансових і виробничих показників, а й індикаторів, що характеризують інноваційну активність, рівень технологічного розвитку, екологічну та соціальну відповідальність, ефективність управління, а також здатність підприємства адаптуватися до трансформаційних процесів.

У науковій літературі відсутній єдиний підхід до формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств. Залежно від мети дослідження науковці акцентують увагу на різних складових, зокрема фінансовій, ресурсній, виробничій, інноваційній, мар-

кетинговій, соціально-екологічній та управлінській. Узагальнення існуючих підходів дозволило систематизувати основні складові та показники, які пропонуються вітчизняними дослідниками для оцінювання стратегічного розвитку аграрних підприємств (табл. 1).

Проведене узагальнення наукових підходів дозволяє зробити висновок, що більшість дослідників розглядають стратегічний розвиток аграрних підприємств як багатокомпонентну систему, проте акценти щодо складу та змісту окремих складових істотно відрізняються. Так, Л. Костирко та ін. основну увагу приділяють фінансовим індикаторам, обґрунтовуючи визначальну роль показників прибутковості, ліквідності, структури капіталу та фінансової стійкості у забезпеченні розвитку підприємства [20]. Такий підхід є доцільним, однак не дозволяє повною мірою врахувати вплив інноваційних та цифрових трансформацій. П. Перерва та ін. значно розширюють традиційне бачення системи показників, включаючи до неї інноваційну, екологічну та соціальну складові, що узгоджується з принципами ESG та концепцією сталого розвитку [19]. Близької позиції дотримуються Т. Мірзоєва та Н. Герасимчук, які акцентують увагу на взаємозв'язку ризиків агробізнесу з екологічною, соціальною та управлінською складовими, що свідчить про зростання значення ESG-орієнтованого управління в аграрному секторі [16]. На думку О. Ковбаси, система показників стратегічного розвитку повинна базуватися на комплексному поєднанні ресурсної, процесної, інноваційної, соціальної та інституційної складових [18]. І. Гончарук та І. Томашук пропонують більш широкий підхід, який, окрім внутрішнього потенціалу підприємства, враховує ринкові умови, фактори мезо- та макросередовища [14]. Погоджуючись із необхідністю комплексного врахування впливу зовнішніх чинників, слід відзначити, що сучасні умови господарювання потребують також виокремлення цифрової складової як самостійного напрямку оцінювання. У свою чергу, Ю. Гудзь та В. Карпенко [17] зосереджують увагу на аналізі зовнішнього середовища, виділяючи політичні, економічні, соціальні, технологічні та природно-кліматичні чинники, тоді як Н. Коваленко та Ю. Малахова [15] розглядають стратегічний розвиток крізь призму інноваційного потенціалу, акцентуючи увагу на кадрових, матеріально-технічних, організаційно-управлінських та технологічних характеристиках. Разом з тим найбільш наближеним до сучасних умов функціонування аграрних

Таблиця 1

Підходи науковців до формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств

Складова системи показників	Основні показники	Автори
Фінансова	Рентабельність капіталу, прибутковість, фінансова стійкість, платоспроможність, структура капіталу, фінансові ризики	Костирко Л. А., Соломатіна Т. В., Чернодубова Е. В.; Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М.; Мірзоєва Т., Герасимчук Н.; Гончарук І. В., Томашук І. В.
Ресурсна	Матеріально-технічні, фінансові, земельні, трудові та інформаційні ресурси	Ковбаса О.; Коваленко Н., Малахова Ю.; Гончарук І. В., Томашук І. В.; Волкова Н., Кіпятков В.
Кадрова та соціальна	Кваліфікація персоналу, кадровий потенціал, заробітна плата, умови праці, соціальна відповідальність, професійний розвиток	Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М.; Ковбаса О.; Коваленко Н., Малахова Ю.; Мірзоєва Т., Герасимчук Н.; Волкова Н., Кіпятков В.
Інноваційна	Інноваційна активність, інноваційний потенціал, продуктові та технологічні інновації, НДДКР	Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М.; Ковбаса О.; Коваленко Н., Малахова Ю.; Гончарук І. В., Томашук І. В.; Волкова Н., Кіпятков В.
Технологічна та цифрова	GPS-технології, автоматизація, роботизація, цифрові технології, програмне забезпечення, супутниковий моніторинг	Гудзь Ю., Карпенко В.; Гончарук І. В., Томашук І. В.; Волкова Н., Кіпятков В.
Виробнича	Виробничо-технологічні процеси, продуктивність, якість продукції, витрати виробництва	Ковбаса О.; Гончарук І. В., Томашук І. В.; Волкова Н., Кіпятков В.
Маркетингова та конкурентна	Місткість ринку, конкурентні переваги, аналіз конкурентів, ринкова кон'юнктура, поведінка споживачів	Гудзь Ю., Карпенко В.; Гончарук І. В., Томашук І. В.; Волкова Н., Кіпятков В.
Екологічна та ESG	Енергоефективність, екологічна безпека, «зелені» технології, екологічні ризики, рівень сталого розвитку	Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М.; Ковбаса О.; Мірзоєва Т., Герасимчук Н.; Коваленко Н., Малахова Ю.; Волкова Н., Кіпятков В.
Управлінська	Організаційно-управлінські процеси, стратегічний контроль, корпоративне управління, ефективність менеджменту	Ковбаса О.; Коваленко Н., Малахова Ю.; Мірзоєва Т., Герасимчук Н.; Гончарук І. В., Томашук І. В.
Зовнішнє середовище	Політичні, економічні, природно-кліматичні, ринкові та інституційні фактори	Гудзь Ю., Карпенко В.; Ковбаса О.; Гончарук І. В., Томашук І. В.

Джерело: сформовано авторами на основі [1; 14-20]

підприємств є підхід Н. Волкової та В. Кіпятикова [1], які поряд із ресурсною, кадровою, інноваційною та екологічною складовими безпосередньо включають цифровізацію, автоматизацію та технології точного землеробства до системи стратегічних орієнтирів розвитку.

Отже, результати проведеного аналізу свідчать про відсутність єдиного підходу до

формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств. Більшість науковців зосереджуються на окремих аспектах діяльності, тоді як питання комплексного поєднання фінансової, ресурсної, виробничої, інноваційної, технологічно-цифрової, маркетингово-конкурентної, соціально-екологічної та управлінської складових

залишаються недостатньо розробленими. З огляду на це доцільним є формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств в умовах цифро-

вих трансформацій, яка дозволить забезпечити комплексність оцінювання та врахувати сучасні тенденції розвитку аграрного сектору (табл. 2).

Таблиця 2

**Система показників стратегічного розвитку аграрних підприємств
в умовах цифрових трансформацій**

Складова системи показників	Характеристика складової	Основні показники	Стратегічний результат
Фінансова	Визначає здатність підприємства забезпечувати фінансову стійкість і формувати ресурси для реалізації стратегічних цілей	Рентабельність активів і власного капіталу, коефіцієнт автономії, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, структура капіталу	Зміцнення фінансової стійкості та інвестиційної привабливості
Ресурсна	Характеризує рівень забезпеченості підприємства ресурсами та ефективність їх використання	Земельні, трудові, матеріально-технічні, інформаційні ресурси, фондівіддача, продуктивність праці, ресурсомісткість виробництва	Рациональне використання ресурсного потенціалу та зниження витрат
Інноваційна	Відображає здатність підприємства до створення та впровадження інновацій	Інноваційна активність, витрати на інновації, обсяг НДДКР, кількість упроваджених інновацій, частка інноваційної продукції	Формування довгострокових конкурентних переваг та інноваційного потенціалу
Технологічно-цифрова	Визначає рівень цифрової трансформації та використання сучасних технологій	Рівень автоматизації, використання GPS-технологій, ERP- та CRM-систем, цифрових платформ, супутникового моніторингу, технологій точного землеробства	Підвищення продуктивності, цифрова трансформація та технологічна модернізація
Виробнича	Характеризує ефективність виробничих процесів і використання виробничого потенціалу	Урожайність культур, продуктивність тварин, собівартість продукції, якість продукції, рівень продуктивності виробництва	Зростання обсягів виробництва та підвищення ефективності діяльності
Маркетингово-конкурентна	Відображає ринкові позиції підприємства та його здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища	Частка ринку, диверсифікація продукції, конкурентні переваги, рівень задоволеності споживачів, адаптивність до ринкових змін	Посилення конкурентоспроможності та ринкових позицій
Соціально-екологічна	Характеризує відповідність діяльності підприємства принципам сталого розвитку та ESG	Рівень оплати праці, розвиток людського капіталу, енергоефективність, екологічна безпека, соціальна відповідальність, екологічні витрати	Забезпечення сталого розвитку та підвищення соціальної й екологічної відповідальності
Управлінська	Визначає ефективність системи стратегічного управління та здатність підприємства до організаційних змін	Ефективність менеджменту, корпоративне управління, стратегічний контроль, гнучкість організаційної структури, швидкість прийняття рішень	Підвищення ефективності управління та адаптивності підприємства

Джерело: сформовано авторами

Запропонована система показників відрізняється від існуючих наукових підходів комплексним характером та орієнтацією на сучасні тенденції розвитку аграрного сектору. На відміну від більшості досліджень, у яких переважає акцент на окремих складових, зокрема фінансовій, ресурсній, інноваційній чи екологічній, розроблений підхід передбачає їх інтеграцію в єдину систему, що дозволяє забезпечити цілісність оцінювання та взаємозв'язок між окремими напрямками розвитку підприємства. Наукова новизна полягає у виділенні технологічно-цифрової складової як самостійного елемента системи показників. На відміну від традиційних підходів, де цифровізація розглядається переважно як складова інноваційної або виробничої діяльності, у роботі обґрунтовано доцільність її виокремлення в окремий блок, що включає показники автоматизації виробництва, використання GPS-технологій, ERP- та CRM-систем, цифрових

платформ, супутникового моніторингу та технологій точного землеробства. Це дозволяє врахувати зростаючу роль цифрових технологій у забезпеченні конкурентоспроможності аграрних підприємств та підвищенні ефективності їх функціонування.

Практична реалізація запропонованої системи показників потребує наявності відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення, яке б дозволяло здійснювати розрахунок окремих індикаторів, забезпечувати їх порівнянність та формувати інформаційну базу для прийняття управлінських рішень. З огляду на це наступним етапом дослідження є формування інформаційно-аналітичної бази оцінювання стратегічного розвитку аграрних підприємств в умовах цифрових трансформацій (табл. 3).

Узагальнення представлених результатів дає підстави стверджувати, що запропонована система інформаційно-аналітичного

Таблиця 3

Матриця інформаційного забезпечення оцінювання стратегічного розвитку аграрних підприємств в умовах цифрових трансформацій

Складова	Основні показники	Джерела інформації	Форми звітності
Фінансова	Рентабельність, прибутковість, ліквідність, фінансова стійкість, структура капіталу	Фінансова звітність підприємства, ДПС України	Баланс (ф. № 1), Звіт про фінансові результати (ф. № 2), форма 1-Б
Ресурсна	Забезпеченість основними засобами, продуктивність праці, фондівддача	ДССУ, внутрішня звітність	2-ОЗ ІНВ, 2-інвестиції, 1-ПВ
Виробнича	Урожайність, обсяги виробництва, собівартість продукції	ДССУ, управлінська звітність	4-сг, 24-сг, 37-сг, 50-сг, 1-зерно, 21-заг
Інноваційна	Інноваційна активність, витрати на інновації, обсяг НДДКР	ДССУ, внутрішня документація підприємства	2-інновація, 2-наука, 3-наука
Технологічно-цифрова	Рівень цифровізації, використання цифрових технологій, автоматизація	ДССУ, ERP-, CRM-системи, цифрові платформи підприємства	1-ІКТ
Маркетингово-конкурентна	Частка ринку, експорт, диверсифікація продукції	ДССУ, Держмитслужба України	14-ЗЕЗ, 9-ЗЕЗ, 10-ЗЕЗ, 13-ЗЕЗ
Соціальна	Чисельність персоналу, заробітна плата, продуктивність праці	ДССУ, кадрова документація	1-ПВ, 3-борг
Екологічна	Екологічні витрати, викиди, відходи	ДССУ, внутрішня звітність підприємства	2-ТП (повітря), 1-екологічні витрати, 1-відходи
Інвестиційна	Капітальні інвестиції, прямі іноземні інвестиції	ДССУ, НБУ, підприємство	2-інвестиції, 10-ЗЕЗ, 13-ЗЕЗ
Управлінська	Ефективність управління, виконання стратегічних цілей	Внутрішня звітність підприємства, інформаційні системи	Бізнес-плани, стратегічні програми, KPI, dashboard

Джерело: сформовано авторами

забезпечення характеризується комплексністю, поєднуючи офіційні статистичні дані, фінансову звітність, внутрішню управлінську інформацію та сучасні цифрові джерела даних. Це створює необхідне підґрунтя для побудови системи постійного моніторингу стратегічного розвитку аграрних підприємств, підвищення обґрунтованості управлінських рішень та забезпечення їх адаптації до змін зовнішнього середовища й процесів цифрової трансформації.

Висновки. Узагальнення наукових підходів до формування системи показників стратегічного розвитку аграрних підприємств засвідчило відсутність єдиного підходу до визначення складу та структури відповідних індикаторів. У працях вітчизняних науковців найбільша увага приділяється фінансовій, ресурсній, інноваційній, екологічній та управлінській складовим, тоді як питання оцінювання впливу цифрових трансформацій на стратегічний розвиток аграрних підприємств висвітлені фрагментарно. Результатом дослідження стала розробка системи показників

стратегічного розвитку аграрних підприємств, яка охоплює фінансову, ресурсну, виробничу, інноваційну, технологічно-цифрову, маркетингово-конкурентну, соціально-екологічну та управлінську складові. Особливістю запропонованого підходу є поєднання окремих груп показників із відповідними стратегічними результатами, що забезпечує комплексний характер оцінювання та дозволяє враховувати вплив цифрових трансформацій, інноваційних процесів і принципів сталого розвитку. Практичне значення запропонованого підходу полягає у можливості його використання під час стратегічного аналізу, формування програм розвитку, оцінювання ефективності діяльності, а також створення системи моніторингу та інформаційно-аналітичної підтримки управлінських рішень на рівні аграрних підприємств.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою інтегрального показника стратегічного розвитку аграрних підприємств та побудовою методики його оцінювання з урахуванням впливу цифрових трансформацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Волкова Н., Кіптяков В. Управлінські стратегії аграрних підприємств як інструмент досягнення конкурентних переваг на ринку. *Вісник Полтавського державного аграрного університету*. Серія «Економіка, управління та фінанси». 2024. № 2. С. 44–50. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2024.2.6>.
2. Prykhodko D., Ratnikov D., Krychevska Y., Sahaidak M., Mazhnyk L., Leha O. Financially-Oriented Complex of Economic and Management Tools in the Development of the Digital Ecosystem of Entrepreneurial Structures. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2026. Vol. 2, № 67. P. 163–176. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapt.2.67.2026.5131>.
3. Lehenchuk S., Zakharov D., Fedorova O., Horodyskyi M., Vavilov D. Digital transformation, research and development, and financial performance of agricultural companies. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2025. Vol. 11, № 3. P. 46–70. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2025.11.03.02>.
4. Yuan Y., Wu H., Shen Y. Achieve sustainable operation of agricultural enterprises: improving agribusiness performance through digital transformation. *Frontiers in Sustainable Food Systems*. 2025. Vol. 9. Art. 1547358. DOI: <https://doi.org/10.3389/fsufs.2025.1547358>.
5. He S. Digital Economy Transformation and Sustainable Development of Agricultural Enterprises: A Study on Supply Chain Finance Innovation and Environmental Governance in Rural Areas. *Research on World Agricultural Economy*. 2025. Vol. 6, № 3. P. 170–187. DOI: <https://doi.org/10.36956/rwae.v6i3.1684>.
6. Zhang Q., Feng X., Xu W., Wei L. Digitalization's Role in Shaping Sustainable Agriculture – Evidence from Chinese Provincial Panel Data Using the Baidu Index. *Agriculture*. 2025. Vol. 15, No. 12. Art. 1275. DOI: <https://doi.org/10.3390/agriculture15121275>.
7. Wang S., Yang Y., Yin H., Zhao J., Wang T., Yang X., Ren J., Yin C. Towards Digital Transformation of Agriculture for Sustainable Development in China: Experience and Lessons Learned. *Sustainability*. 2025. Vol. 17, No. 8. Art. 3756. DOI: <https://doi.org/10.3390/su17083756>.
8. Piot-Lepetit I. Editorial: Strategies of digitalization and sustainability in agrifood value chains. *Frontiers in Sustainable Food Systems*. 2025. Vol. 9. Art. 1565662. DOI: <https://doi.org/10.3389/fsufs.2025.1565662>.
9. Kucher L., Kucher A., Khareba V., Demydchuk L., Skhidnytska H. Development of innovation activities of agrarian enterprises: towards agribusiness 4.0. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2023. Vol. 9, № 4. P. 252–286. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.11>.

10. Konefal J., de Olde E. M., Hatanaka M., Oosterveer P. J. M. Signs of agricultural sustainability: A global assessment of sustainability governance initiatives and their indicators in crop farming. *Agricultural Systems*. 2023. Vol. 208. Art. 103658. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2023.103658>.
11. Bolduieva O., Dashchenko H., Vialets O., Blokhina G., Mykhailenko O. Peculiarities of strategic development of enterprises in the conditions of digital transformation of the economy of Ukraine. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2025. Vol. 1, № 60. P. 415–426. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.60.2025.4596>.
12. Волкова Н. І., Мехтієв Р. А., Попадін Є. В. Ключові аспекти конкурентоспроможності та якості продукції аграрних підприємств в умовах воєнної агресії. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-10>.
13. Лега О. В., Макаруч А. П., Прийдак Т. Б., Кухарук С. М. Моделювання та прогнозування економічних показників підприємства в інформаційно-аналітичних дослідженнях. *Сталий розвиток економіки*. 2026. № 1 (58). С. 207–215. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-28>.
14. Гончарук І. В., Томашук І. В. Формування стратегії економічного розвитку сільськогосподарського підприємства для підвищення його конкурентоспроможності. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 4 (62). С. 7–24. DOI: [10.37128/2411-4413-2022-4-1](https://doi.org/10.37128/2411-4413-2022-4-1).
15. Коваленко Н., Малахова Ю. Стратегічне управління інноваційною діяльністю аграрних підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-155>.
16. Мірзоева Т., Герасимчук Н. Щодо оцінки ризиків агробізнесу в контексті ESG-стратегії розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-22>.
17. Гудзь Ю., Карпенко В. PEST-аналіз в системі маркетингового аналізу аграрних підприємств. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2023. Vol. 318, No. 3. С. 260–264. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-40>.
18. Ковбаса О. Компоненти стратегічного розвитку аграрного підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-123>.
19. Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М. Прибуток як основа фінансової стійкості та стратегічного розвитку підприємства. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14790464>.
20. Костирко Л. А., Соломатіна Т. В., Чернодубова Е. В. Оцінка впливу фінансового потенціалу на вибір стратегії розвитку аграрних підприємств. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2022. № 6 (276). С. 67–74. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-276-6-67-74>.

REFERENCES:

1. Volkova, N., & Kipiatkov, V. (2024). Upravlinski stratehii ahrarnykh pidpriemstv yak instrument dosiahnennia konkurentnykh perevah na rynku [Management strategies of agricultural enterprises as a tool for achieving competitive advantages in the market]. *Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu. Seriya «Ekonomika, upravlinnia ta finansy»*, no. 2, pp. 44–50. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2024.2.6>. (in Ukrainian)
2. Prykhodko, D., Ratnikov, D., Krychevska, Y., Sahaidak, M., Mazhnyk, L., & Leha, O. (2026). Financially-oriented complex of economic and management tools in the development of the digital ecosystem of entrepreneurial structures. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 2, no. 67, pp. 163–176. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.67.2026.5131>. (in English)
3. Lehenchuk, S., Zakharov, D., Fedorova, O., Horodyskyi, M., & Vavilov, D. (2025). Digital transformation, research and development, and financial performance of agricultural companies. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, vol. 11, no. 3, pp. 46–70. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2025.11.03.02>. (in English)
4. Yuan, Y., Wu, H., & Shen, Y. (2025). Achieve sustainable operation of agricultural enterprises: Improving agribusiness performance through digital transformation. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, vol. 9, art. 1547358. DOI: <https://doi.org/10.3389/fsufs.2025.1547358>. (in English)
5. He, S. (2025). Digital economy transformation and sustainable development of agricultural enterprises: A study on supply chain finance innovation and environmental governance in rural areas. *Research on World Agricultural Economy*, vol. 6, no. 3, pp. 170–187. DOI: <https://doi.org/10.36956/rwae.v6i3.1684>. (in English)
6. Zhang, Q., Feng, X., Xu, W., & Wei, L. (2025). Digitalization's role in shaping sustainable agriculture—evidence from Chinese provincial panel data using the Baidu Index. *Agriculture*, vol. 15, no. 12, art. 1275. DOI: <https://doi.org/10.3390/agriculture15121275>. (in English)

7. Wang, S., Yang, Y., Yin, H., Zhao, J., Wang, T., Yang, X., Ren, J., & Yin, C. (2025). Towards digital transformation of agriculture for sustainable development in China: Experience and lessons learned. *Sustainability*, vol. 17, no. 8, art. 3756. DOI: <https://doi.org/10.3390/su17083756>. (in English)
8. Piot-Lepetit, I. (2025). Editorial: Strategies of digitalization and sustainability in agrifood value chains. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, vol. 9, art. 1565662. DOI: <https://doi.org/10.3389/fsufs.2025.1565662>. (in English)
9. Kucher, L., Kucher, A., Khareba, V., Demydchuk, L., & Skhidnytska, H. (2023). Development of innovation activities of agrarian enterprises: towards agribusiness 4.0. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, vol. 9, no. 4, pp. 252–286. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.11>. (in English)
10. Konefal, J., de Olde, E. M., Hatanaka, M., & Oosterveer, P. J. M. (2023). Signs of agricultural sustainability: A global assessment of sustainability governance initiatives and their indicators in crop farming. *Agricultural Systems*, vol. 208, art. 103658. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2023.103658>. (in English)
11. Boldueva, O., Dashchenko, H., Vialts, O., Blokhina, G., & Mykhailenko, O. (2025). Peculiarities of strategic development of enterprises in the conditions of digital transformation of the economy of Ukraine. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 1, no. 60, pp. 415–426. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.60.2025.4596>. (in English)
12. Volkova, N., Mekhtiev, R., & Popadin, Ye. (2023). Kliuchovi aspekty konkurentospromozhnosti ta yakosti produktii ahrarnykh pidpriemstv v umovakh voiennoi ahresii [Key aspects of competitiveness and product quality of agricultural enterprises under military aggression]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-10>. (in Ukrainian)
13. Leha, O., Makarchuk, A., Pryidak, T., & Kukharuk, S. (2026). Modeliuvannia ta prohnozuvannia ekonomichnykh pokaznykiv pidpriemstva v informatsiino-analitychnykh doslidzhenniakh [Modeling and forecasting enterprise economic indicators in information and analytical research]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 1 (58), pp. 207–215. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-28>. (in Ukrainian)
14. Honcharuk, I., & Tomashuk, I. (2022). Formuvannia stratehii ekonomichnoho rozvytku silskohospodarskoho pidpriemstva dlia pidvyshchennia yoho konkurentospromozhnosti [Formation of a strategy for the economic development of an agricultural enterprise to increase its competitiveness]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, no. 4 (62), pp. 7–24. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2022-4-1>. (in Ukrainian)
15. Kovalenko, N., & Malakhova, Yu. (2025). Stratehichne upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu ahrarnykh pidpriemstv Ukrainy [Strategic management of innovation activities of agricultural enterprises of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-155>. (in Ukrainian)
16. Mirzoieva, T., & Herasymchuk, N. (2023). Shchodo otsinky ryzykiv ahrobiznesu v konteksti ESG-stratehii rozvytku [Regarding the assessment of agribusiness risks in the context of ESG development strategy]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-22>. (in Ukrainian)
17. Hudz, Yu., & Karpenko, V. (2023). PEST-analiz v systemi marketynhovoho analizu ahrarnykh pidpriemstv [PEST analysis in the system of marketing analysis of agricultural enterprises]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, vol. 318, no. 3, pp. 260–264. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-40>. (in Ukrainian)
18. Kovbasa, O. (2024). Komponenty stratehichnoho rozvytku ahrarnoho pidpriemnytstva v Ukraini [Components of strategic development of agricultural entrepreneurship in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-123>. (in Ukrainian)
19. Pererva, P., Leha, O., Tiutiunyk, S., & Tiutiunyk, Yu. (2025). Prybutok yak osnova finansovoi stiiikosti ta stratehichnoho rozvytku pidpriemstva [Profit as the basis of financial stability and strategic development of the enterprise]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, no. 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14790464>. (in Ukrainian)
20. Kostyrko, L., Solomatina, T., & Chernodubova, E. (2022). Otsinka vplyvu finansovoho potentsialu na vybir stratehii rozvytku ahrarnykh pidpriemstv [Assessment of the influence of financial potential on the choice of development strategy of agricultural enterprises]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, no. 6 (276), pp. 67–74. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-276-6-67-74>. (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 18.06.2026

Дата прийняття статті до публікації: 17.07.2026

Дата публікації статті: 24.07.2026